

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3477/2021. (XI. 12.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.IV.20.902/2020/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselőjén (dr. Litresits András ügyvéd) keresztül az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) Abtv. 27. § alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában kérte, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a Kúria Pfv.IV.20.902/2020/5. számú, továbbá a Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.085/2020/4. számú ítéletének alaptörvény-ellenességét, mivel az az indítvány szerint a hivatkozott ítéletek sértik az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdését, XXVIII. cikk (1) és (2) bekezdését, valamint a 28. cikkét.
- [2] 1.1. A panasz alapjául szolgáló ügy tényállása szerint az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy alperese által üzemeltett hírportálon 2019. szeptember 21-én megjelent egy cikk „Gyurcsány embere közel kétmilliárdos kárt okozott Szolnoknak – most az ellenzék polgármester-jelöltje” címmel, amelyben egy eredetileg az izsolnok.hu portálon megjelent állítást vettek alapul. A cikkben arról írtak, hogy az indítványozó 2002-2006 között Szolnok város alpolgármestereként a pénzügyekért és az önkormányzat vagyongazdálkodásáért felelt, és ezen pozíciója során 70 önkormányzati tulajdonban lévő ingatlant értékesített összesen 1,698 milliárd forint értékben. Később ezt annyiban pontosították, hogy az ingatlanok eladója természetesen az önkormányzat volt, az indítványozó csak a szerződéseket aláíró személy volt. A károkozás a cikk szerint azáltal valósult meg, hogy az ingatlanokat a valós értékük alatt adták el, másfelől pedig az önkormányzat elesett az ingatlanok után – az évek alatt – beszedhető bérleti díjaktól. Az első kérdés kapcsán a cikk az ingatlanok után kapott összeget azok 2019-es értékével vetette össze, az utóbbi tekintetében pedig a bérleti díjaknak az eladás és 2019 közötti becsült összegével számolt. A cikk konkrét épületeket is felhozott példaként, ahol az egyik esetében a 2004-es illetékhivatali becslést vették alapul, amelyhez képest az értékesítés féláron történt.
- [3] Az indítványozó 2019. szeptember 28-án terjesztette elő sajtó-helyreigazítási kérelmét az alpereshez, amelyet az határidőben nem teljesített, ezért az indítványozó a Fővárosi Törvényszékhez fordult. Keresetében hivatkozott az Alkotmánybíróság 8/2018. (VII. 5.) AB határozatára is, amely szerint egy cikk címe önállóan is értékelendő egy helyreigazítási kérelem elbírálása során. Az indítványozó kifogásolta a cikk azon állítását, miszerint ő önálló döntési kompetenciával rendelkezett volna az ingatlanok eladása kapcsán, mivel minden ingatlan eladást testületi döntés előzött meg. Álláspontja szerint a károkozás feltételezése is valótlan, mivel a cikk azzal számolt, hogy az eladások időpontja és 2019 között nem növekedtek az ingatlan árak.
- [4] Az alperes ellenkérelmében arra hivatkozott, hogy a cikkbeli ügyletek valósága alátámasztott, az értékbecslések alatti áron történő értékelés is tényszerű, álláspontjuk szerint pedig a képviselői minőség szükségszerűen együtt jár a döntéshozatalban való részvétellel és az ezzel járó felelősséggel is. Az alperes állításait egy másik cikkel, valamint egyéb okiratokkal kívánta igazolni.
- [5] Az elsőfokú bíróság a kérelmet megalapozottnak ítélte és az alperest kötelezte a helyreigazítás közzétételére. Az elsőfokú bíróság a Polgári Törvénykönyv, valamint a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény, továbbá a PK 12. és a PK 14. számú állásfoglalások alapján megállapította, hogy az alperesnek a valótlan tényekért akkor is helyt kell állnia, ha azokat nem ő fogalmazza meg, hanem más állításait változtatás nélkül teszi közzé, a sajtóközleményt pedig mindig a maga egészében kell vizsgálni, azaz a társadalmilag kialakult közfelfogás alapján. Az elsőfokú bíróság szerint a cikkből arra lehetett következtetni, hogy az indítványozó meghatározó befolyást gyakorolt az önkormányzat ingatlaneladásra irányuló döntésének meghozatalában, és ezzel jelentős kárt okozott. Az elsőfokú bíróság szerint ezt az alperesnek kellett volna bizonyítania. Erre azonban nem került sor, ezt önmagában csak az alpolgármesteri minőségével igazolták.

Emellett az elsőfokú bíróság szerint a kár bekövetkezésére tett következtetés sem volt megalapozott, már csak az időtávlat, valamint a ráfordítási költségek figyelmen kívül hagyása miatt sem. Mivel az alperes nem tudott eleget tenni bizonyítási kötelezettségének, ezért az elsőfokú bíróság helyt adott az indítványozó helyreigazítási kérelmének.

- [6] 1.2. Az elsőfokú bíróság döntésével szemben az alperes fellebbezéssel élt a Fővárosi Ítéltáblához, amely az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és az indítványozó keresetét elutasította.
- [7] Az alperes fellebbezésében arra hivatkozott, hogy a cikkben megfogalmazott állítások véleménynek és nem tényállításnak voltak tekinthetőek, mivel egy közéleti szereplőnek (az indítványozónak, akkor alpolgármesternek) a tevékenységéről fogalmazott meg kritikát. A cikkben megfogalmazott állítások valóságosak voltak, hiszen az adásvételi szerződéseken az indítványozó aláírása szerepelt, és az ingatlanok értékesítésével Szolnok városa kárt szenvedett. A fellebbezés szerint az indítványozónak mint közszereplőnek tőrnie kellett volna a túlzó kritikát is.
- [8] A másodfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan, a tényekből okszerűtlen következtetéseket vont le, így ellentétes az anyagi joggal. A másodfokú bíróság kiemelte, hogy a sajtó elsődleges feladata a közérdeklődésre számot tartó események bemutatása (a közhatalom ellenőrzése, a választópolgárok ilyen eseményekről való informálása), a politikai vitákban pedig az abban részt vevőknek tőrniük kell a kritikákat, amely során ezen szereplőknek a személyiség védelme csak szűk körben korlátozhatja a szólás- és sajtószabadságot. A másodfokú ítélet szerint a sajtó, tájékoztatási kötelezettsége kampányidőszakban (amikor a jelen ügy szerinti esemény is zajlott) kiemelten fontos, amelyet az Alkotmánybíróság is megerősített több döntésében [lásd többek között a 3096/2014. (IV. 11.) AB határozatot]. Ennek során a közéleti szereplőknek az éles véleménynyilvánításokat is tőrniük kell. A fentiek figyelembevételével a másodfokú bíróság megállapította, hogy a tárgybeli ügyben közétett cikk az önkormányzati választások kampányidőszakában, az önkormányzat gazdálkodásával összefüggő, az egyik jelölthöz kötődő eseményről tájékoztatott, durva, sértő és becsmérlő kijelentésektől mentesen. Erre tekintettel a közlés a közügyek szabad vitatásával összefüggő volt, amire tekintettel a cikk a véleménynyilvánítás szabadságának magasabb szintű oltalmát élvezte.
- [9] A másodfokú bíróság szerint a cikk állításai értékítéletnek és nem tényállításnak minősültek, amelyeket amúgy több esetben konkrét okiratokkal is alátámasztott. Az ingatlanok értékbecslésére és az ingatlanok bérbeadásából származó bérleti díjak kalkulálására vonatkozó megfogalmazások az újságíró szabad megnyilvánulási formái közé tartoztak. Az indítványozó ezen ügyletekben betöltött szerepe (minthogy ő írta alá ezen szerződéseket) pedig az újságíró véleményét közvetíti az olvasók felé, mivel az indítványozónak az ügyletekben való részvételére utal. A cikk ugyanis a másodfokú bíróság szerint nem állította, hogy egyedül az indítványozó döntött volna az ügyletek létrejöttéről, csak azt, hogy ő volt aki törvényes képviselőként eljárva aláírta ezen ügyleteket. Mindezek alapján a másodfokú bíróság szerint az indítványozónak (mint közszereplőnek és mint polgármester-jelöltnek) tőrnie kellett a vele szemben megfogalmazott kritikákat, ezért a helyreigazítási kérelemnek nem volt alapja.
- [10] 1.3. A jogerős ítélettel szemben az indítványozó felülvizsgálati kérelemmel (amelyben arra hivatkozott, hogy a másodfokú bíróság tévesen tekintette a cikkben megfogalmazottakat véleménynek és nem tényállításnak) fordult a Kúriához, amely ítéletében a másodfokú bíróság ítéletét hatályában fenntartotta.
- [11] Az ítélet indokolásában a Kúria elsősorban azt vizsgálta meg, hogy a cikk állításai értékítéletnek vagy tényállításnak minősülnek-e. Ennek során első körben megállapította a Kúria, hogy a cikk egy a közügyek megvitatására irányuló eseményről tájékoztatott, ezért az abban foglaltak a véleménynyilvánítás szabadságának magasabb oltalma alá esnek. Azt is figyelembe vette a jogerős ítélet, hogy a cikk kampányidőszakban született, ahol az indítványozó is indult a polgármesteri tisztség elnyeréséért, amely azért is fontos körülmény, mert az Alkotmánybíróság szerint ilyenkor még fokozottabban férnek bele a túlzó állítások, amely tekintetében arra is figyelemmel kell lenni, hogy a cáfolat, ellenvélemény közzétételének is nagyobb tér kínálkozik. A Kúria érvelése szerint az ügyben lényeges körülmény az is, hogy egy kampányidőszakban a jelöltek alkalmasságának kérdését a sajtó is vizsgálhatja, ezzel részt vehet a politikai vita alakításában. Ezért egy ilyen helyzetben az adott írást nem csak a bizonyíthatósági teszt alapján kell megítélni, hanem azt is figyelembe kell venni, hogy a választópolgárok azt hogyan értékelik az adott jelölt alkalmasságának megítélése során. Ezekre tekintettel a Kúria

álláspontja szerint helytálló a másodfokú bíróság azon megállapítása, miszerint a cikk egy az indítványozó alkalmasságának kérdésére irányuló politikai vélemény volt.

- [12] 1.4. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszában kérte a Kúria és a másodfokú bíróságok ítéleteinek a megsemmisítését, mivel álláspontja szerint az ítéletek az Alaptörvény több rendelkezését is sértik. Véleménye szerint a Kúria és a másodfokú bíróság döntése a józan észbe ütközik és sérti a jó hírnevét. Álláspontja szerint sérti a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot, hogy a Kúria és a másodfokú bíróság ok nélkül figyelmen kívül hagyta a hatályos jogot, önkényes jogértelmezést folytatott. A cikkben tényszerű állításokat tettek, tényszerű számításokra alapozva állításait (amelyeknek viszont véleménye szerint a kiindulópontja téves volt), ennek ellenére a Kúria és a másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy ezek a szerkesztői szabadságon alapuló véleménynyilvánítás körébe tartoztak. Ezen számítások véleménye szerint kreáltak voltak, és súlyos hibája a kúriai és a másodfokú bírósági ítéletnek, hogy ezeket hitelesnek fogadták el. Álláspontja szerint a fentieket támasztja alá az is, hogy a Fővárosi Ítéletábrla több olyan döntést is hozott, amelyben kifejtette, hogy a „kárt okoz” kifejezés tényállításként minősül. Mindezek pedig véleménye szerint sértik a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot.
- [13] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában azt is kifejtette, hogy az alperest azt sem menti ki a sajtó-helyreigazítási kérelem alól, hogy ő az információt csak tovább osztotta, mivel az Alkotmánybíróság álláspontja szerint ez nem menti fel az érintett sajtóorgánumokat a felelősség alól [sőt a 13/2014. (IV. 18.) AB határozat szerint ebben az esetben az érintett sajtóorgánumtól még nagyobb körültekintés is elvárható]. Mindezek alapján a Kúria és a másodfokú bíróság döntései a jó hírnévhez való jogának a sérelmét is eredményezték.
- [14] Alkotmányjogi panaszában azt is kiemelte, hogy az Alkotmánybíróság 3217/2020. (VI. 19.) AB határozatban írtakkal szemben nem volt lehetősége a cáfolat közzétételére sem, mivel a cikk megjelenése (2019. szeptember 21.) és az önkormányzati választások napja (2019. október 13.) között kevés idő telt el, a választásokon pedig nagyon kevés szavazattal ugyan, de alul maradt. Ugyancsak kiemelte panaszának indokolásában, hogy a cikk állításai már csak azért sem voltak megengedhetőek, mivel a szabad kampányolás nem jelenti azt, hogy a jelöltekről bármilyen valótlan információ vagy állítás szabadon terjeszthető.
- [15] 1.5. Az alkotmányjogi panasz beérkezését követően az alapügy alperese írásban fejtette ki álláspontját az indítványozó érveléséről.
- [16] 2. Az Abtv. 56. §-a alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának kérdésében dönt, ennek során mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának feltételeit. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [17] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban járt el, és az indítványozó panaszának vizsgálata alapján azt állapította meg, hogy az alkotmányjogi panasz az alábbi okok miatt nem fogadható be.
- [18] 2.1. Az indítványozó az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panaszában a Kúria és a Fővárosi Ítéletábrla ítéletének alaptörvény-ellenességét Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésének, a XXVIII. cikk (1) és (2) bekezdésének, továbbá 28. cikkének sérelmére alapozta. Az Abtv. 27. §-a alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti vagy hatáskörét az Alaptörvénybe ütközően korlátozza, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [19] 2.2. A Kúria ítélete ellen nincs helye fellebbezésnek, az Abtv. 27. §-a szerinti indítvány tehát e tekintetben megfelel a törvényi feltételeknek.
- [20] Jelen ügyben az alkotmányjogi panaszt az alapul szolgáló bírósági eljárás felperese nyújtotta be az ügyét érdemben lezáró bírósági ítélettel szemben, így az indítványozó érintettnek tekinthető, tehát jogosult volt az alkotmányjogi panasz előterjesztésére.
- [21] A fentiek mellett megállapítható, hogy az indítványozó az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott határidőn belül terjesztette elő az indítványát.

- [22] 2.3. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában hivatkozott többek között az Alaptörvény 28. cikkének sérelmére is. Ennek kapcsán az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy gyakorlata értelmében az Alaptörvény 28. cikkében foglalt, a bíróságoknak címzett jogértelmezési segéd szabály nem tekinthető olyan Alaptörvényben biztosított jognak, amelynek sérelmére hivatkozva alkotmányjogi panaszt lehetne benyújtani [3084/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [6]; 3176/2013. (X. 9.) AB határozat, Indokolás [29]].
- [23] 2.4. Az indítványozó indítványában hivatkozott az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésének, valamint a XXVIII. cikk (1) és (2) bekezdésének a sérelmére is. Ezen alaptörvényi rendelkezések kapcsán az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében támasztott – a határozott kérelemre vonatkozó – törvényi feltételeknek, ugyanis ezen alaptörvényi rendelkezés vonatkozásában az indítványozó nem adott elő (az érintett alapjogokra nézve önálló) alkotmányjogilag értékelhető érvelést az ügye vonatkozásában.
- [24] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában csupán az Alkotmánybíróság és az Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlatát idézte anélkül, hogy azokból érdemi következtetéseket vont volna le a hivatkozott alaptörvényi rendelkezések és az ügye tekintetében. Emellett az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (2) bekezdése vonatkozásában elsősorban a támadott ítéletek tartalmi felülvizsgálatának szükségességét látta indokoltnak. E tekintetben azonban az Alkotmánybíróság több döntésében is kifejtette, hogy a bíróságok ítéleteinek szakmai felülvizsgálata nem tartozik az Alkotmánybíróság hatáskörébe. Alapjogi szempontból az Alkotmánybíróság csak az Alaptörvény IX. cikk (1) és (2) bekezdése tekintetében tudta volna értékelni a Kúria (és a másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla) ítéletét, ezen alaptörvényi rendelkezésre azonban az indítványozó az indítványában kifejezetten nem hivatkozott, így határozott kérelem hiányában az Alkotmánybíróság nem tudott ezen alapjog tekintetében érdemi vizsgálatot lefolytatni.
- [25] Mindezekre tekintettel megállapítható, hogy az indítvány az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése, valamint a XXVIII. cikk (1) és (2) bekezdése tekintetében nem felel meg a határozott kérelemre vonatkozó követelményeknek, mivel – az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint – az indokolás hiánya {lásd többek között: 3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11]; 3245/2016. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [10], [13]} az ügy érdemi elbírálásának akadálya.
- [26] 3. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h*) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésében foglaltakra, az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2021. október 26.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/962/2021.

